

УДК 378.147:37.011.3-051:811

DOI: <https://doi.org/10.35774/gsip2026.01.267>

Олександр ОСТРОВСЬКИЙ

доктор філософії з галузі знань освіта,

доцент кафедри філології

Закарпатський угорський університет ім. Ф. Ракоці II

м. Берегове, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0441-6866>

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Анотація. У методиці підготовки майбутніх учителів філологічних спеціальностей актуальним є питання вибору методологічного підходу як основи організації освітнього процесу. У статті здійснено аналіз та обґрунтування методологічних підходів до професійної підготовки майбутніх учителів філологічних спеціальностей у системі вищої освіти. Визначено, що сучасна філологічна освіта функціонує в умовах зростання інформаційних потоків, цифровізації та ускладнення комунікативних практик, що зумовлює необхідність оновлення підходів до підготовки педагогічних кадрів. У цих умовах зростає значущість інтеграції методологічних підходів у підготовці майбутніх учителів-філологів, оскільки лише їх поєднання дозволяє врахувати складність професійної діяльності педагога-філолога, який одночасно є мовним фахівцем, комунікатором і носієм культурних цінностей.

Обґрунтовано, що ефективність професійної підготовки майбутнього вчителя-філолога визначається комплексним застосуванням різних методологічних підходів, зокрема компетентнісного, діяльнісного, комунікативного, посткомунікативного та соціокультурного. Провідне місце в сучасній філологічній освіті традиційно посідає комунікативний підхід, який ґрунтується на розумінні мови як засобу професійної та соціальної взаємодії та передбачає формування мовленнєвої та комунікативної компетентності майбутнього вчителя на основі практики реального мовлення. Водночас варіативність його реалізації в освітній практиці, а також вплив цифровізації та індивідуалізації навчання зумовлюють переосмислення традиційних методологічних орієнтирів і посилення уваги до посткомунікативних підходів, які відмовляються від жорсткої уніфікованої

© Олександр Островський, 2026

методики на користь гнучких педагогічних рішень. Розкрито роль кожного з підходів у формуванні мовної особистості майбутнього вчителя-філолога, розвитку його комунікативної культури, педагогічної майстерності та здатності до міжкультурної взаємодії. Зроблено висновок про доцільність поєднання різних методологічних орієнтирів як умови підвищення якості фахової підготовки у закладах вищої освіти.

Ключові слова: підготовка майбутніх учителів філологічних спеціальностей, методологічні підходи, професійна компетентність, педагогічна діяльність, методика навчання, філологічна освіта.

Oleksandr OSTROVSKYI

PhD in Education, Associate Professor

Associate Professor of the Department of Philology

Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian University

Berehove, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0441-6866>

METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE TEACHERS OF LANGUAGE AND LITERATURE

Abstract. In the methodology of training future teachers of philological specialties, the issue of selecting a methodological approach as the basis for organizing the educational process is highly relevant. The article analyzes and substantiates methodological approaches to the professional training of future teachers of philological specialties in the higher education system. It is determined that contemporary philological education functions under conditions of increasing information flows, digitalization, and the growing complexity of communicative practices, which necessitates the renewal of approaches to teacher training. In these conditions, the integration of methodological approaches in the preparation of future philology teachers becomes increasingly important, as only their combination allows for accounting for the complexity of the professional activity of a philology teacher, who simultaneously acts as a language specialist, communicator, and bearer of cultural values. It is substantiated that the effectiveness of professional training of future philology teachers is determined by the integrated application of various methodological approaches, in particular the competency-based, activity-based, communicative, post-communicative, and sociocultural approaches. The communicative approach traditionally occupies a leading position in modern philological education and is based on understanding language as a means of professional and social interaction, ensuring the formation of the future teacher's

speech and communicative competence through real communication practice. At the same time, the variability of its implementation in educational practice, as well as the influence of digitalization and individualized learning, leads to a rethinking of traditional methodological guidelines and strengthens attention to post-communicative approaches, which reject rigid standardized methodologies in favor of flexible pedagogical solutions.

The role of each approach in the formation of the linguistic personality of the future philology teacher, the development of their communicative culture, pedagogical mastery, and ability for intercultural interaction is revealed. It is concluded that the combination of different methodological orientations is expedient as a condition for improving the quality of professional training in higher education institutions.

Keywords: training of future teachers of philological specialties, methodological approaches, professional competence, pedagogical activity, teaching methodology, philological education.

Постановка проблеми. У межах сучасної освіти навчання відбувається в умовах постійного збільшення потоку інформації, що підлягає засвоєнню. Саме тому одним із основних завдань модернізації освіти є підвищення якості освіти, що залежить від правильної організації навчальної роботи та від професіоналізму педагога [Герасименко, та ін., 2023]. В основі управління якістю освіти є перехід від методики викладання до впровадження в навчальний процес освітніх технологій. Ефективність тієї чи іншої технології значною мірою залежить від того, хто конкретно втілює ті чи інші підходи у педагогічній практиці.

У сучасному освітньому просторі ключове значення має якість підготовки майбутніх педагогів, оскільки саме від їхнього професіоналізму залежить успішний розвиток суспільства. Сучасному вчителю як технологу освітнього процесу необхідно вільно орієнтуватися у широкому спектрі інноваційних технологій, не гаяти часу на відкриття вже відомого. Тому в умовах постійних змін та ускладнень освітніх процесів педагогічні працівники повинні мати не лише глибокі теоретичні знання, а й високорозвинені практичні навички [Артеменко, 2015, С. 515]. Для досягнення цих цілей необхідні нові підходи до підготовки майбутніх педагогів, зокрема й філологічних спеціальностей, які б враховували вимоги сучасності, особливо необхідність впровадження інноваційних методів навчання, підвищення рівня самостійної роботи студентів та розвитку їхніх креативних здібностей.

Підготовка майбутніх учителів філологічних спеціальностей є одним із ключових завдань сучасної педагогічної освіти, вирішення якого дозволить підготувати вчителів нової генерації, здатних ефективно функціонувати у світі, якісно виконуючи професійні обов'язки. Керуючись стандартами вищої освіти, особливу увагу приділяємо компетентностям, якими здобувачі освіти повинні оволодіти, здобуваючи університетську освіту, оскільки саме від якості оволодіння компетентностями залежить рівень кваліфікації випускників закладів вищої освіти (ЗВО).

Для ефективної педагогічної діяльності у межах підготовки майбутніх учителів філологічних спеціальностей необхідно розвивати у них когнітивні, дослідницькі та проєктні здібності, ціннісні орієнтації, особисті якості: високий рівень особистої відповідальності, вихованість, самоконтроль, врівноваженість, повагу до себе і до оточення, прагнення до саморозвитку, тактовність тощо [Binytska, 2016]. Майбутні вчителі, зокрема й філологічних спеціальностей, повинні володіти не лише ґрунтовними фаховими знаннями з мовознавства та літературознавства, а й бути готовими до ефективної комунікації, використання цифрових технологій в освітньому процесі та організації міжкультурного діалогу, постійного оновлення власних професійних знань, удосконалення навичок та компетентностей, на яких базується професійна майстерність. Саме тому зростає потреба у вдосконаленні методологічних засад професійної підготовки майбутніх учителів філологічних спеціальностей, що забезпечують формування їхньої професійної компетентності на високому рівні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика методологічного забезпечення професійної підготовки майбутніх учителів філологічних спеціальностей є предметом активних наукових досліджень, що охоплюють різні аспекти модернізації змісту, форм і технологій навчання. У сучасних працях значну увагу приділено теоретико-методологічним засадам індивідуалізації навчання у вищій школі та її впливу на формування професійної готовності здобувачів освіти [Без'язичний, та ін., 2017], аксіологічному та культурологічному вимірам підготовки фахівців [Винничук, 2018], рівневому підходу до мовної підготовки майбутніх учителів іноземної мови [Черниш, 2017], питанням оновлення змісту та технологій підготовки майбутніх учителів-філологів засобами перевернутого навчання [Климович, 2024], сучасним методикам підготовки філологів-перекладачів у ЗВО [Петрова, Барбанюк, 2022], стратегічним підходам до організації науково-дослідницької діяльності майбутніх учителів філологічних спеціальностей [Артеменко, 2015].

У контексті цифровізації освіти актуалізуються дослідження формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх педагогів [Бардадим, 2023], розгляду квазіпрофесійної діяльності як ефективного засобу наближення освітнього процесу до реальних умов майбутньої педагогічної діяльності [Андрєєв, Тихонська, 2021], специфіки філологічної освіти в умовах сучасних викликів, зокрема воєнного стану та євроінтеграційних процесів [Герасименко, та ін., 2023]. Водночас, незважаючи на значну кількість наукових напрацювань, питання комплексного обґрунтування методологічних підходів до професійної підготовки майбутніх учителів філологічних спеціальностей у сучасних умовах залишається недостатньо розробленим. Особливої уваги потребує узгодження різних підходів та визначення їхньої ролі у забезпеченні ефективності освітнього процесу в закладах вищої освіти.

Метою статті є аналіз та обґрунтування методологічних підходів до професійної підготовки майбутніх учителів філологічних спеціальностей у системі вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Методологічна категорія «підхід» у сучасній педагогічній науці трактується неоднозначно, що зумовлено її складністю, багатовимірністю та інтегративним характером [Артеменко, 2015]. У контексті підготовки майбутніх учителів філологічних спеціальностей підхід є не лише теоретичною конструкцією, а й практико-методологічною основою організації освітнього процесу. Так, С. Каламбет та співавтори визначають підхід як усвідомлену орієнтацію педагога-дослідника або практика на реалізацію у своїй діяльності системи взаємопов'язаних цінностей, цілей, принципів і методів педагогічної діяльності, що відповідають вимогам певної освітньої парадигми [Каламбет, 2015]. У такому розумінні підхід фактично наближається до категорій «парадигма», «методологічний напрям» або «концептуальна основа», оскільки задає загальну логіку побудови освітнього процесу.

У підготовці майбутніх учителів-філологів це означає, що вибір методологічного підходу (компетентнісного, діяльнісного, аксіологічного, проєктного тощо) визначає не лише зміст навчання мовознавчих і літературознавчих дисциплін, а й способи формування мовної особистості, розвитку комунікативної культури та професійної рефлексії. Водночас розмитість меж категорії «підхід» пояснюється складністю та нелінійністю сучасного освітнього процесу. Як зазначається в наукових дослідженнях, теперішня освіта характеризується нерівномірністю розвитку, варіативністю освітніх траєкторій, нестабільністю педагогічних ситуацій та невизначеністю шляхів досягнення результатів залежно від множини впливових чинників і умов [Binytska, 2016].

У системі професійної підготовки майбутніх учителів філологічних спеціальностей це виявляється у необхідності гнучкого поєднання різних методологічних підходів. Адже мовно-літературна освіта є відкритою системою, що залежить від культурного контексту, рівня мовної підготовки студентів, розвитку цифрового освітнього середовища та змін у комунікативних практиках суспільства. Таким чином, категорія «підхід» у професійній підготовці майбутніх учителів-філологів виступає як інтегративна методологічна основа, що визначає стратегію організації освітнього процесу, забезпечує його цілісність і водночас дозволяє враховувати варіативність і динамічність сучасної педагогічної реальності.

Аналіз новітніх науково-педагогічних досліджень свідчить, що проблема професійної підготовки майбутніх педагогів розглядається крізь призму низки методологічних підходів, провідними з яких є системний, компетентнісний, особистісно орієнтований, діяльнісний, аксіологічний і культурологічний [Рудіна, 2022, С. 238]. Їх поєднання дає змогу інтерпретувати підготовку майбутнього вчителя-філолога як цілісну, багаторівневу педагогічну систему, спрямовану не лише на засвоєння фахових знань, а й на формування

комунікативної культури, мовної особистості та здатності до міжкультурної взаємодії. У контексті обґрунтування методологічних засад професійної підготовки майбутніх учителів філологічних спеціальностей доцільним є звернення до комплексу підходів, що забезпечують формування професійної компетентності, ціннісних орієнтацій і особистісних якостей педагога. Серед них особливого значення набувають компетентнісний, діяльнісний, комунікативний, посткомунікативний та соціокультурний (міжкультурний) підходи, які у своїй взаємодії створюють методологічну основу ефективної професійної підготовки.

Необхідність такого комплексного підходу зумовлена тим, що жоден із методологічних підходів не здатен повністю відобразити складність і багатовимірність освітнього процесу [Петрова, & Барбанюк, 2022, С. 29]. У цьому контексті вагомою є позиція Б. Без'язичного та співавторів, які підкреслюють, що методологічна суть дослідження формується на основі поєднання різних підходів за умови їхньої взаємної узгодженості. Навіть за наявності певної полярності між підходами відсутнє їх оцінне протиставлення, оскільки кожен із них виконує власну функцію в дослідницькому полі [Без'язичний, 2017, С. 14].

Ключове місце у професійній підготовці майбутніх учителів філологічних спеціальностей посідає компетентнісний підхід, який визначає стратегічні орієнтири сучасної освіти. Його впровадження передбачає формування у здобувачів освіти системи компетентностей, необхідних для ефективної педагогічної діяльності в умовах динамічних змін мовного середовища, цифровізації та глобалізації комунікації [Бардадим, 2023]. У підготовці майбутнього вчителя-філолога це означає здатність не лише оперувати знаннями з мовознавства, літературознавства та теорії комунікації, а й творчо застосовувати їх у професійній діяльності: аналізувати тексти різних жанрів, організовувати мовленнєву взаємодію, формувати мовну особистість учнів, розвивати їх критичне мислення та культурну компетентність. Оскільки компетентнісний підхід є нормативною основою освітніх стандартів, саме він забезпечує цілісність результатів підготовки через оволодіння ключовими, загальнопрофесійними та фаховими компетентностями.

Водночас важливу роль відіграє діяльнісний підхід, який орієнтує освітній процес на активну навчально-пізнавальну та професійно спрямовану діяльність студентів. Його застосування у підготовці майбутніх учителів філологічних спеціальностей сприяє підвищенню мотивації до навчання, оскільки освітній процес набуває характеру розв'язання практично значущих завдань [Андрєєв, 2021]. У цьому контексті студенти залучаються до різних видів діяльності: інтерпретації художніх і наукових текстів, створення власних висловлювань, участі в дискусіях, перекладу, аналізу мовних явищ, моделювання педагогічних ситуацій [Черниш, 2017]. Така організація навчання сприяє формуванню не лише предметних знань, а й ключових компетентностей – комунікативної, інформаційної, соціальної та рефлексивної.

Специфіка реалізації діяльнісного підходу у підготовці майбутніх учителів-філологів полягає також у розвитку практичних мовленнєвих умінь, що є основою їхньої професійної діяльності. У процесі вивчення фахових дисциплін здобувачі освіти набувають досвіду роботи з різними типами текстів, оволодівають навичками усного й писемного мовлення, вчать аргументовано висловлювати думки, здійснювати переклад і організувати комунікативну діяльність учнів. Важливим результатом є також формування здатності до самоорганізації, самоконтролю та рефлексії, що забезпечує готовність до безперервного професійного розвитку. Таким чином, інтеграція компетентнісного та діяльнісного підходів у поєднанні з іншими методологічними орієнтирами створює підґрунтя для підготовки майбутнього вчителя-філолога як творчого й мобільного фахівця, здатного ефективно здійснювати педагогічну діяльність у сучасному освітньому просторі.

Ще одним із провідних підходів є комунікативний підхід, який ґрунтується на розумінні мови як засобу спілкування, а навчання – як моделювання реальних комунікативних ситуацій в освітньому середовищі. Для підготовки майбутніх учителів-філологів це має особливе значення, оскільки їхня професійна діяльність безпосередньо пов'язана з розвитком мовної особистості учнів, формуванням культури мовлення та організацією комунікативної взаємодії в освітньому процесі. Саме тому навчання філологічних дисциплін повинно моделювати реальні педагогічні та мовленнєві ситуації: обговорення літературних текстів, аналіз мовних явищ, проведення дискусій, інтерпретацію художніх творів [Винничук, 2018].

Комунікативний підхід у підготовці майбутніх учителів філологічних спеціальностей реалізується у різних методичних варіаціях і часто поєднується з іншими підходами, утворюючи інтегровані моделі навчання. Тому дедалі більшого поширення набувають комбіновані підходи, зокрема комунікативно-діяльнісний, комунікативно-когнітивний, комунікативно-прагматичний. Вони поєднують орієнтацію на мовленнєву практику з розвитком мислення, пізнавальної активності та здатності до використання мови в реальних професійних ситуаціях. Усі ці модифікації фактично базуються на спільному принципі – організації навчання як моделі реального спілкування. Для майбутнього вчителя-філолога це означає необхідність не лише володіння мовою як системою знань, а й здатність використовувати її як інструмент педагогічної взаємодії, культурного посередництва та розвитку учнівської комунікативної компетентності.

Комунікативність упродовж останніх десятиліть залишається одним із ключових орієнтирів філологічної освіти, однак сучасні трансформації освітнього середовища, цифровізація та впровадження інноваційних педагогічних технологій зумовлюють переосмислення її ролі та змісту в підготовці майбутніх учителів-філологів [Климович, 2024]. У цьому контексті дедалі частіше йдеться про посткомунікативний підхід як нову перспективу іншомовної та філологічної освіти, що відображає зміну методологічних

акцентів від уніфікованих моделей навчання до гнучких, індивідуалізованих освітніх практик. Посткомунікативний підхід ґрунтується на критичному переосмисленні традиційної комунікативної методології, оскільки реальні педагогічні практики є настільки варіативними та контекстно зумовленими, що не можуть бути зведені до єдиної жорстко регламентованої системи.

Для підготовки майбутніх учителів філологічних спеціальностей такий підхід набуває особливої значущості, оскільки дає змогу враховувати специфіку мовно-літературної освіти, багатовимірність мовленнєвої діяльності та культурно-комунікативний контекст професійної підготовки. Він сприяє формуванню здатності до гнучкого використання мовних засобів, організації різних типів комунікації в освітньому процесі, а також до творчого конструювання власних методичних рішень у викладанні мови та літератури.

Таким чином, посткомунікативний підхід у підготовці майбутніх учителів-філологів варто розглядати як методологічну основу, що поєднує відмову від жорсткої стандартизації навчання з орієнтацією на індивідуалізацію, контекстність і варіативність педагогічних практик, забезпечуючи більш гнучку та ефективну організацію фахової підготовки в умовах сучасної вищої освіти.

Соціокультурний (міжкультурний) підхід у сучасній філологічній освіті розглядає мову як невід'ємний компонент культури та засіб міжкультурної комунікації, що забезпечує взаємодію між представниками різних культурних спільнот. У підготовці майбутніх учителів філологічних спеціальностей цей підхід набуває особливої ваги, оскільки професійна діяльність філолога пов'язана не лише з опануванням мовних систем, а й із розумінням культурних, історичних і ціннісних контекстів функціонування мови та літератури. З огляду на це, навчання філологічних дисциплін у ЗВО має спрямовуватися на формування у здобувачів освіти здатності до інтерпретації культурних явищ через мову і текст, усвідомлення культурної зумовленості мовних одиниць, а також виховання толерантності, поваги до культурного різноманіття та розвитку громадянської відповідальності. Важливою складовою професійної підготовки майбутнього вчителя-філолога є формування культури мовлення як інструменту професійної педагогічної взаємодії та засобу трансляції культурних цінностей. Таким чином, у підготовці майбутніх учителів-філологів соціокультурний підхід забезпечує інтеграцію мовної та культурологічної складових і сприяє формуванню професійної готовності до організації міжкультурного діалогу в освітньому процесі ЗВО.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Підготовка майбутніх учителів філологічних спеціальностей у сучасній вищій школі потребує узагальнення й осмислення основних методологічних принципів, що визначають її зміст і спрямованість. Розгляд ключових підходів дає змогу окреслити їхню роль у забезпеченні якості професійної освіти та формуванні готовності здобувачів до педагогічної діяльності. Проведений аналіз засвідчує, що ефективна підготовка майбутніх учителів філологічних спеціальностей у сучасних умовах потребує системного поєднання провідних методологічних

підходів. Жоден із них не є універсальним, однак у взаємодії вони забезпечують цілісність професійної підготовки, її практичну спрямованість та відповідність викликам цифровізованого й комунікативно складного освітнього середовища. Компетентнісний і діяльнісний підходи визначають результативно-процесуальну основу підготовки, забезпечуючи формування професійних умінь і здатності до практичної педагогічної діяльності. Комунікативний і посткомунікативний підходи орієнтують освітній процес на розвиток мовної особистості, гнучкість педагогічних рішень і моделювання реальних комунікативних ситуацій. Соціокультурний підхід інтегрує мовну й культурну складові, забезпечуючи готовність майбутнього вчителя до міжкультурної взаємодії та виховного впливу. Отже, результативність професійної підготовки майбутніх учителів-філологів визначається не вибором одного підходу, а їхньою узгодженою інтеграцією, що дозволяє забезпечити багатовимірність, гнучкість і практичну ефективність освітнього процесу в закладах вищої освіти.

Література

1. Андреев, А. М., Тихонська, Н. І. Квазіпрофесійна діяльність як важливий компонент підготовки майбутнього вчителя фізики в університеті. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2021. Вип. 81. С. 14–17.
2. Артеменко О. В. Стратегічні підходи до організації науково-дослідницької діяльності майбутніх учителів філологічних спеціальностей у ВНЗ. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2015. Вип. 42 (95). С. 514–522.
3. Бардадим, О. В. Формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх учителів природничих наук методом відеонавчання. *Імідж сучасного педагога*. 2023. № 2 (209). С. 27–35.
4. Без'язичний, Б. І., Худякова, В. Б., Шелудько, П. І., Гіль, Ю. Б. Теоретичні і методологічні аспекти поняття індивідуалізації навчання у вищій школі. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2017. № 3 (84). С. 13–17.
5. Винничук Р. В. Аксиологічний та культурологічний підходи як аспекти методології сучасної підготовки фахівців у вищій школі. *Young Scientist*. 2018. № 2.2 (54.2). С. 93–96.
6. Герасименко Ю. А., Богуславська Л. Г., Макогончук Н. В. Дилеми та виклики філологічної освіти в умовах воєнного стану в Україні та підтримка з боку країн ЄС. *Академічні візії*. 2023. Вип. 19. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/316>
7. Каламбет С. В., Іванов С. І., Півняк Ю. В. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Дніпропетровськ : Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
8. Климович Ю. Ю. Формування професійної компетентності майбутнього філолога засобами перевернутого навчання: дис. ... доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта. Житомирський державний університет імені Івана Франка, Житомир, 2024. 305 с.

9. Петрова Т. М., Барбанюк О. О. Сучасні методики підготовки майбутніх філологів-перекладачів: досвід ЗВО. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. 2022. Вип. 23. С. 28–33.
10. Рудіна М. В. Методичні трансформації в підготовці студентів до викладання іноземних мов у школі. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2022. Вип. 204. С. 238–242.
11. Черниш В. Рівневий підхід до сучасної професійно орієнтованої мовної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Педагогіка*. 2017. № 2. С. 76–80.
12. Binytska K. Multicultural Education in the Context of Professional Training of Future Primary School Teachers in Ukraine. *Studia Zarządzania i Finansów Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu*. 2016. № 11/2016. S. 113–121.

References

1. Andrieiev, A. M., & Tykhonska, N. I. (2021). Kvaziprofesiina diialnist yak vazhlyvyi komponent pidhotovky maibutnoho vchytelia fizyky v universyteti [Quasi-professional activity as an important component of training future physics teachers at the university]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Serii 5. Pedagogichni nauky: realii ta perspektyvy*, 81, 14–17 [In Ukrainian].
2. Artemenko, O. V. (2015). Stratehichni pidkhody do orhanizatsii naukovo-doslidnytskoi diialnosti maibutnikh uchyteliv filolohichnykh spetsialnostei u VNZ [Strategic approaches to organizing research activity of future teachers of philological specialties in higher education institutions]. *Pedagogika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*, 42(95), 514–522 [In Ukrainian].
3. Bardadym, O. V. (2023). Formuvannia informatsiino-tsyfrovoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv pryrodnychkykh nauk metodom videonavchannia [Formation of information and digital competence of future science teachers by the method of video learning]. *Imidzh suchasnoho pedahoha*, 2(209), 27–35 [In Ukrainian].
4. Bez'iazychnyi, B. I., Khudiakova, V. B., Sheludko, P. I., & Hil, Yu. B. (2017). Teoretychni i metodolohichni aspekty poniattia individualizatsii navchannia u vyshchii shkoli [Theoretical and methodological aspects of the concept of individualization of learning in higher education]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova*, 3(84), 13–17 [In Ukrainian].
5. Vynnychuk, R. V. (2018). Aksiolohichni ta kulturolohichni pidkhody yak aspekty metodolohii suchasnoi pidhotovky fakhivtsiv u vyshchii shkoli [Axiological and culturological approaches as aspects of methodology of modern training of specialists in higher education]. *Young Scientist*, 2.2(54.2), 93–96 [In Ukrainian].

6. Herasymenko, Yu. A., Bohuslavska, L. H., & Makohonchuk, N. V. (2023). Dylemy ta vyklyky filolohichnoi osvity v umovakh voiennoho stanu v Ukraini ta pidtrymka z boku krain YeS [Dilemmas and challenges of philological education under martial law in Ukraine and support from EU countries]. *Akademichni vizii*, 19. Retrieved from <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/316> [In Ukrainian].
7. Kalambet, S. V., Ivanov, S. I., & Pivniak, Yu. V. (2015). *Metodolohiia naukovykh doslidzhen [Methodology of scientific research]* (Navch. posib.). Dnipropetrovsk: Vyd-vo Makovetskyi [In Ukrainian].
8. Klymovych, Yu. Yu. (2024). *Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnoho filoloha zasobamy perevernutogo navchannia* [Formation of professional competence of future philologist by means of flipped learning] (PhD dissertation). Zhytomyr: Zhytomyr Ivan Franko State University [In Ukrainian].
9. Petrova, T. M., & Barbaniuk, O. O. (2022). Suchasni metodyky pidhotovky maibutnykh filolohiv-perekladachiv: dosvid ZVO [Modern methods of training future philologists-translators: HEI experience]. *Aktualni problemy filolohii ta perekladoznavstva*, 23, 28–33 [In Ukrainian].
10. Rudina, M. V. (2022). Metodychni transformatsii v pidhotovtsi studentiv do vykladannia inozemnykh mov u shkoli [Methodological transformations in preparing students for teaching foreign languages at school]. *Naukovi zapysky. Seriia: Pedagogichni nauky*, 204, 238–242 [In Ukrainian].
11. Chernysh, V. (2017). Rivnevyyi pidkhid do suchasnoi profesiino oriietovanoi movnoi pidhotovky maibutnoho vchytelia inozemnoi movy [Level-based approach to modern professionally oriented language training of future foreign language teachers]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Seriia: Pedagogika*, 2, 76–80 [In Ukrainian].
12. Binytska, K. (2016). Multicultural education in the context of professional training of future primary school teachers in Ukraine. *Studia Zarządzania i Finansów Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu*, 11, 113–121.